

Δημήτρης Κωνσταντακόπουλος*

Κυπριακή Δημοκρατία-Ελληνοκύπριοι: Ένα κράτος και μια εθνική ομάδα υποψήφιοι να αυτοκτονήσουν

«Για να σκλαβώσουν τους λαούς, αρχίζουν αποκοιμίζοντάς τους»

Ζαν-Πωλ Μαρά (1743-1793)

«Προσβλέπουμε σε μια λύση ... στο πλαίσιο της οποίας η λειτουργία του κυπριακού κράτους θα είναι υπόθεση των ίδιων των Κυπρίων, χωρίς παρεμβάσεις ή επιδιαιτησίες ξένων»

Κάρολος Παπούλιας, 4/3/2008

«Θα βάζουμε ξανά και ξανά το σχέδιο Ανάν σε δημοψήφισμα μέχρι να πούνε ναι οι Ελληνοκύπριοι»

Σερ Ντέιβιντ Χάνεϊ, Μάρτιος 2004

Το πρόβλημα εξάρτησης / ανεξαρτησίας είναι ένα κεντρικό, ίσως το πιο κεντρικό πρόβλημα του ελληνικού χώρου από την Επανάσταση του 1821 μέ-

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΤΡΑΔΙΩΝ

Σημειώνουμε το γεγονός ότι το μέλος της Σ.Ε. των Τετραδίων Δημήτρης Κωνσταντακόπουλος έχει γράψει δύο βιβλία για το Κυπριακό, *Η Κύπρος σε παγίδα*, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2008 και *Η Αρπαγή της Κύπρου*, εκδ. Λιβάνη, Αθήνα 2004. Για το τελευταίο, ο πρόεδρος Τάσος Παπαδόπουλος εξήρε, με δήλωσή του, τη συμβολή του στο αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του 2004 και ο Μίκης Θεοδωράκης έγραψε: «είναι ένα βιβλίο που με συγκλόνισε, ένα βιβλίο που πρέπει να το διαβάσουν όλοι οι Έλληνες».

Για περ. βλέπε: <http://www.konstantakopoulos.blogspot.com>

χρι σήμερα, ανεξαρτήτως των διαφορετικών μορφών και ιδεολογιών με τις οποίες εκδηλώνεται. Το νεοελληνικό κράτος γεννήθηκε και παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένο από ξένες δυνάμεις, ειδικά την Αγγλία και, στη συνέχεια, μετά το 1947, από τις Η.Π.Α. Η ανάπηρη ελληνική ανεξαρτησία, άρρηκτα συνδεδεμένη με τα κοινωνικά μας προβλήματα και την ατελή, «ανολοκλήρωτη» μορφή της δημοκρατίας μας, είναι στη ρίζα των προβλημάτων και των γεωπολιτικών απειλών που αντιμετωπίζει ο ελληνικός χώρος. Η μεγαλύτερη απειλή για την εξωτερική ασφάλεια του ελληνικού λαού, προέρχεται όχι τόσο ή μόνο από το εξωτερικό της χώρας, αλλά από τον τρόπο που οι «ελίτ» του οργανώνουν την εξάρτησή τους από ξένες δυνάμεις.

Αυτό ακριβώς εξηγεί γιατί, τη στιγμή μάλιστα που η Τουρκία μας έχει ατελπιστικά ανάγκη για να προωθήσει την ένταξή της στην Ε.Ε., έχουμε καταφέρει το «ακατόρθωτο», να εξακολουθούμε να συζητάμε σχέδια λύσης του Κυπριακού που, όχι μόνο αναγνωρίζουν τα αποτελέσματα της στρατιωτικής εισβολής και κατοχής μετά το 1974, αλλά και τα επεκτείνουν επί των Ελληνοκυπρίων! Αυτά τα σχέδια απειλούν ευθέως την ύπαρξη συντεταγμένου κυπριακού κράτους, ύπαρξη που συνιστά, στις σημερινές συνθήκες, την πιο αναγκαία προϋπόθεση επιβίωσης, ελευθερίας και ευημερίας των Ελλήνων της Κύπρου. Η διατήρηση συντεταγμένου κυπριακού κράτους είναι επίσης η βασικότερη προϋπόθεση για να υπάρχει και στο μέλλον ο σημερινός βαθμός ανεξαρτησίας και κυριαρχίας της μητροπολιτικής Ελλάδας – με την έννοια αυτή, η απειλή για την Ελλάδα είναι πολύ μεγαλύτερη από μια κακή λύση του Κυπριακού, απ' ό,τι από τις διεκδικήσεις στο Αιγαίο. Γιατί μια λύση μη βιώσιμη στην Κύπρο, θα καταστήσει την Αθήνα όμηρο, εις το διηνεκές, της καλής θέλησης Άγκυρας, Ουάσινγκτον και Λονδίνου.

Η απειλή είναι ίσως μεγαλύτερη σήμερα, παρά τη διαφορά στη μορφή της, απ' ό,τι στην περίοδο 1972-74. Ένα κράτος δεν καταλύεται μόνο με τη βία των κανκς, όπως επεχείρησε να κάνει η CIA με τον Ιωαννίδη και η Τουρκία. Καταλύεται επίσης με τη συγκατάθεση στην κατάλυσή του και μια τέτοια κατάλυση είναι πολύ αποτελεσματική, πόσο μάλλον νομιμοποιούμενη δια της υπογραφής κλεγμένων ηγετών και δημοψηφίσματος, σε αντίθεση με βίαιη εισβολή ή πραξικόπημα, που δύσκολα μπορούν να νομιμοποιηθούν εκ των υστέρων και θέτουν τον νικητή προ προφανών δυσκολιών.

Το 1974 έγινε το πραξικόπημα και η εισβολή, χρειάστηκε όμως να φτάσουμε ο 2000-2004, για να επιχειρήσουν οι ίδιες δυνάμεις (Αγγλία, Αμερική, Τουρκία), που επετέθησαν στην Κυπριακή Δημοκρατία το 1974, να νομιμοποιήσουν και να ολοκληρώσουν το έργο τους προωθώντας με παραπλάνηση, απειλές και ρήση της επιρροής τους στα πολιτικά κόμματα, τους οικονομικούς παράγοντες και τα Μ.Μ.Ε. Κύπρου και Ελλάδας το σχέδιο Ανάν.

Το πρόβλημα της «ανολοκλήρωτης» αυτοδιάθεσης / ανεξαρτησίας των Ελλήνων, σε Ελλάδα και σε Κύπρο, αντανακλάται, εν κατακλείδι, και στην έλλειψη μπεδωμένης κρατικής κουλτούρας, κατανόησης του κρατικού φαινομένου, που διακρίνει την πολιτική τάξη της Κύπρου και της Ελλάδας και τις δραματικές

συνέπειες που μπορεί να έχει στην πράξη μια τέτοια έλλειψη κατανόησης, συνέπειες που θα μπορούσαν, στην πιο ακραία περίπτωση, να δρομολογήσουν ακόμη και μια πορεία σταδιακής εξαφάνισης των Ελλήνων από την Κύπρο.

Το μάθημα του σχεδίου Ανάν

Προτού εξηγήσουμε τι εννοούμε με τον όρο «κίνδυνος αυτοκτονίας», ας μο επιτραπεί να υπενθυμίσουμε ότι έχει ήδη γίνει μια τέτοια απόπειρα αυτοκτονία το 2002-2004 με το σχέδιο Ανάν. Η ουσία του σχεδίου αυτού ήταν ο μετασχηματισμός της κρατικής εξουσίας. Παρελάμβανε μια ακρωτηριασμένη, αλλά πρακτικώς λειτουργούσα και διεθνώς αναγνωρισμένη Δημοκρατία και την μετέτρεπε σε προτεκτοράτο, δια του αποφασιστικού λόγου που θα είχαν στα πράγματα της χώρας και σε όλες τις αποφάσεις που την αφορούσαν, τρεις ξένοι δικαστές οριζόμενοι από το Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε., και προφανώς απηχούντε την βούληση των Η.Π.Α. και της Βρετανίας, δικαστές που θα επέλεγαν οι ίδιοι τους διαδόχους τους. (Πέραν των δικαστών, προβλεπόταν και μια ολόκληρη στρατιά ξένων αξιωματούχων, που θα αποφάσιζαν όλα τα ζητήματα των σχέσεων ανάμεσα στις κοινότητες). Η νέα Κύπρος θα ήταν ένα κράτος διοικούμενο από ξένους και διοικούμενο από δικαστές, όχι αιρετούς εκπροσώπους του λαού.

Οι κάτοικοι του «κράτους» εστερούντο επίσης του δικαιώματος της αυτοάμυνας, δηλαδή του δικαιώματος να διαθέτουν στρατό και να εισάγουν όπλα για την άμυνά τους, γεγονός αντίθετο με τον Καταστατικό Χάρτη του Ο.Η.Ε. και παγκοσμίως πρωτοφανές (τέτοιος όρος εις το διηνεκές δεν επεβλήθη ούτε στην ναζιστική Γερμανία και την Ιαπωνία μετά την ήττα τους, το 1945). Αντιθέτως, επιτρέπετο η στάθμευση και το δικαίωμα επέμβασης ξένων δυνάμεων, Βρετανίας, Τουρκίας και Ελλάδας, η πρώτη μάλιστα διέθετε το δικαίωμα απεριόριστης στάθμευσης στρατιωτικών δυνάμεών της!¹ Τα επεμβατικά δικαιώματα των τριών δυνάμεων, αφορούσαν στην πραγματικότητα τις δύο από τις τρεις, γιατί δράση ελληνικών στρατευμάτων στην Κύπρο είναι δύσκολη λόγω απόστασης και, κυρίως, λόγω περιορισμένης ανεξαρτησίας της Ελλάδας και των πολιτικών της, και μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο στα πλαίσια υπάρχοντος και συνεργαζόμενου κυπριακού κράτους. Επιπλέον, επεξετείνοντο και στα εσωτερικά των δύο «ομοσπόνδων» κρατών, που συνέστηνε το σχέδιο Ανάν.

Το όλο συμπληρωνόταν από ένα επαχθές καθεστώς «εσωτερικής» διχοτόμησης του νησιού, στο οποίο ασκήθηκε πολύ περισσότερη κριτική απ' ό,τι στο προι

1. Για μια ανάλυση του σχεδίου Ανάν βλέπε Δημήτρη Κωνσταντακόπουλου, *Η Αρπαγή της Κύπρου*, εκδ. Λιβάνης, 2004· του ιδίου, *Η Κύπρος σε παγίδα*, εκδ. Λιβάνης, 2001· Άγγελου Συρίγου, *Το σχέδιο Ανάν*, εκδ. Πατάκης, 2006.

γούμενο σημείο, στο οποίο όμως δεν θέλω να σταθώ γιατί έχει εν τέλει δευτερεύουσα σημασία, συγκρινόμενο με την οικειοθελή κατάργηση της κρατικής κυριαρχίας της Κύπρου που προνοούσε το σχέδιο. Το γεγονός άλλωστε ότι η κριτική εστιάστηκε περισσότερο εκεί, μαρτυρεί επίσης το έλλειμμα κρατικής κουλτούρας στην Κύπρο. Η προεκλογική συζήτηση στην Κύπρο, το 2007-2008, για το αν επροτάθη ή δεν επροτάθη η «επιστροφή» της Καρπασίας στις διαπραγματεύσεις φανερώνει ότι, ακόμη και σήμερα, δεν έγινε σε βάθος, πλήρως αντιληπτός ο «μετασχηματισμός Ανάν», η κατάργηση δηλαδή του κράτους. Εκεί ακριβώς στηριζόταν η παραπλάνηση, γιατί ο Κύπριος έτεινε να νομίσει ότι θα διατηρούσε το κράτος του και θα έλυne ταυτόχρονα το Κυπριακό, έστω με «οδυνηρή» λύση. Δεν θα επιστρεφόταν όμως καμία Καρπασία, γιατί δεν θα υπήρχε πού να επιστραφεί. Δεν θα υπήρχε το κυπριακό κράτος, αν γινόταν δεκτό το σχέδιο Ανάν. Θα υπήρχε ένα ελληνοκυπριακό κρατίδιο, υποκείμενο αφενός στην τελική εξουσία των Ηνωμένων Πολιτειών και της Μεγάλης Βρετανίας, εκπροσωπούμενων υπό «τριών ξένων δικαστών» και «τριών ξένων στρατών», αφετέρου στα «καπρίτσια» της Άγκυρας. Δεν υπήρχε κανένας υποχρεωτικός μηχανισμός και μέσο τήρησης ακόμα και του σχεδίου αυτού, το οποίο είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν τελικά θα εφήρμοζε η Τουρκία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα μπορούσε και πιθανώς δεν θα ήθελε να «διορθώσει» τα «κακώς κείμενα». Δεν διαθέτει τέτοιους μηχανισμούς, δεν θα διέθετε τέτοιο δικαίωμα και, επιπλέον, έχει επιδείξει σε πάμπολλες περιπτώσεις την τροθυμία της να αποδεχθεί κραυγαλέες παραβιάσεις του δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (λειτουργία δικτύου στρατοπέδων συγκέντρωσης και βασανιστηρίων τύπου Γκουαντάναμο, με χρήση μάλιστα και του αεροδρομίου Λάρνακας, αφαίρεση κάθε πολιτικού δικαιώματος από τους σλαβικής καταγωγής «ρωσόφωνους» κατοίκους της Βαλτικής, παράνομος βομβαρδισμός της Γιουγκοσλαβίας και βίαιη απόσπαση του Κοσόβου από την σερβική κυριαρχία και άλλα πολλά, των ουκ έστι αριθμός). Για να το πούμε γενικότερα, κάποιος του αντιστέκεται, ακόμη και εναντίον ισχυρών δυνάμεων, μπορεί να αναπτύξει κάποιες συμμαχίες και να απολαύσει κάποια συμπαράσταση. Κάποιος που οικειοθελώς παραδίδεται, κερδίζει μόνο την περιφρόνηση εχθρών και φίλων. Αντιλαμβάνομαι τις δυσκολίες άμυνας ενός χώρου όπως η Κύπρος, ο μόνος όμως τρόπος για να υπάρξει αυτός ο χώρος, για να υπάρξει το κυπριακό κράτος, είναι να έχει τη θέληση να αμυνθεί.

Αν το σχέδιο Ανάν γινόταν δεκτό, η Κύπρος θα γινόταν, εσαεί και με τη δική της συγκατάθεση (!) όμηρος της καλής διάθεσης των Η.Π.Α., της Βρετανίας και της Τουρκίας. Φοβούμενη μια ανώμαλη κατάσταση στην Κύπρο, η κυβέρνηση της μητροπολιτικής Ελλάδας θα καθίστατο σταδιακώς δορυφόρος της Άγκυρας, του Λονδίνου και της Ουάσινγκτον (δεν θα μπορούσε π.χ. να κάνει την πολιτική που έκανε ο Καραμανλής στα Βαλκάνια ή με τη Ρωσία, ή να συμμετάσχει σε ναυτιλιακό ευρωπαϊκό αμυντικό σχήμα, αν δημιουργηθεί). Ελλάδα και Κύπρος είχαν και έχουν κάθε υπόλοιπο ανεξαρτησίας που διατηρούν σήμερα, στα πλαίσια μιας

αμερικανοτουρκικής ζώνης νεοπροτεκτοράτων, που θα άρχιζαν από την Αδριατική και θα έφταναν στον Καύκασο, το Κουρδιστάν και την Κύπρο. Η ζώνη αυτή θα παρεμβαλλόταν μεταξύ Ρωσίας και «θερμών θαλασσών», μεταξύ Γαλλογερμανίας και Μέσης Ανατολής. Η Τουρκία θα γινόταν εκ των πραγμάτων μέλος της Ε.Ε. χωρίς υποχρεώσεις. Τόσο λόγω της θεσμοποιημένης επιρροής στις αποφάσεις της Ε.Ε. μέσω της ψήφου της Λευκωσίας, όσο και γιατί αν αύριο, η Ε.Ε. ήθελε να αυτονομηθεί στο ένα ή το άλλο ζήτημα, θα κινδύνευε να της προκύψει μια εθνοτική διαμάχη τύπου Βοσνίας ή Κοσόβου στο εσωτερικό της.

Δεδομένων των προνοιών του σχεδίου Ανάν, αλλά και της σοβαρότητας του τουρκικού κράτους, εν αντιθέσει με την ραγιαδίκη, φοφοδεή νοοτροπία που επικρατεί διαχρονικά, με μικρές εξαιρέσεις, στο μεγαλύτερο μέρος του ελλαδικού και ελληνοκυπριακού πολιτικού προσωπικού, και δεδομένου ότι η Τουρκία είναι ήδη στο νησί, όχι μόνο δεν θα «αφομοιώνόντουσαν» οι Τουρκοκύπριοι και έποικι από τους Ελληνοκύπριους, δεν θα «επικρατούσαν» οι Ελληνοκύπριοι, όπως νομίζουν οι δήθεν «συμφιλιωτές», αλλά μακροχρόνια θα κινδύνευαν να γίνουν, ο τελευταίοι, παρακμάζουσα μειοψηφία. Σε αντίθεση με τους λαούς των αποικιών οι Ελληνοκύπριοι δεν θα είχαν τη συμπαράσταση κανενός, αφού θα είχαν οι ίδιοι καταργήσει, δια της ψήφου τους, τα δικαιώματά τους. Εχθροί και φίλοι θα τους περιφρονούσαν και θα τους οίκιτιραν, όχι άδικα άλλωστε. Τον ξεσηκωμένο ρογιά, ακόμα κι αν τον πολεμάς, κάπου τον σέβεσαι. Τον εθελόδουλο όχι.

Βεβαίως, το σχέδιο Ανάν απερρίφθη το 2004, εν μέρει και χάρη σε μια ευτική συγκυρία (αλλαγή κυβέρνησης σε Ελλάδα και Κύπρο, καθυστέρηση Ερντογάν, «κλείδωμα» ένταξης Κύπρου, αποφασιστική στάση προέδρου Παπαδόπουλου, στάση Καραμανλή). Σήμερα, οι περισσότεροι πολιτικοί Κύπρου και Ελλάδας δηλώνουν ότι ανήκει στο «παρελθόν», περιλαμβανομένων και όσων τότε συμφώνησαν, αποφεύγουν όμως επί το πλείστον να εξηγήσουν σε τι ακριβώς διαφωνούν με αυτό που τότε συμφωνούσαν – το ζήτημα δεν είναι πώς θα ονομάζεται, αλλά τι θα προβλέπει ένα σχέδιο «λύσης» του Κυπριακού.

Δεν είναι φρόνιμο να ξεχάσουμε ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της ελλαδικής και κυπριακής πολιτικής ελίτ, όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των Μ.Μ.Ε. υποστήριξε, με ή χωρίς ενθουσιασμό το σχέδιο Ανάν. Ότι στη πραγματικότητα δεν ήταν σχέδιο Ανάν, αλλά το σχέδιο που έδωσαν στον Ανάν να παρουσιάσει οι πολιτικοί ηγέτες Ελλάδας και Κύπρου, και γι' αυτό (και εξαιτίας των μυστικών διαβεβαιώσεων που προφανώς είχαν δώσει τα περισσότερα κόμματα) οι Ευρωπαίοι και Αμερικανοί ηγέτες ήταν βέβαιοι ότι θα εγκρινόταν και διαμαρτύρονταν εκ των υστέρων γιατί απερρίφθη. Ότι οι περισσότεροι συνταγματολόγοι και νομικοί και διεθνολόγοι της χώρας το καταδίκασαν με βδελυγμίας, αλλά μόνον μετά την καταψήφισή του, προηγουμένως είχαν καταπιεί τη λαλιά τους! Κι αυτό συνέβη όχι σε κάποιο δευτερεύον ή πρωτεύον ζήτημα πολιτικής, αλλά στα θεμέλια της κρατικής συγκρότησης του κυπριακού κράτους δηλαδή στη βασική προϋπόθεση, στον σύγχρονο κόσμο, της ύπαρξης, ασφάλειας ελευθερίας και ευημερίας των Ελλήνων της Κύπρου.

ια «αναπηρία» στο κέντρο της ελλαδικής και κυπριακής κρατικής συρρότησης

Η ίδια η εμφάνιση του εξωφρενικού σχεδίου Ανάν μαρτυρεί ένα σοβαρό «λλειμμα» κρατικής οργάνωσης, κρατικής κουλτούρας, ανεξαρτησίας και δημοκρατικής συνείδησης που δεν απέβη μοιραία το 2004, μπορεί όμως να αποβεί ο μέλλον, μια βαθύτατη σύγχυση ως προς την ίδια την ιδέα του κράτους, της εθνικής κυριαρχίας, της ανεξαρτησίας και της δημοκρατίας. Ομολογεί επίσης την «ανεπάρκεια» του κράτους, του πολιτικού προσωπικού και των κοινωνιών Ελλάδας και Κύπρου.

Ο ελληνικός λαός πραγματοποίησε τρεις μεγάλες επαναστάσεις σε διάστημα αιώνων: την Επανάσταση του 1821, τη δεύτερη μεγάλη ευρωπαϊκή επανάσταση μετά τη γαλλική, την μεγαλειώδη Εθνική Αντίσταση (1940-1945), που έκκτησε επίσης στην πορεία έντονα κοινωνικά και δημοκρατικά χαρακτηριστικά και την επανάσταση της Ε.Ο.Κ.Α. (1955-59), πρωτοπόρα στο κύμα εθνικοαπελευθερωτικών εξεγέρσεων που συγκλόνισε την ανθρωπότητα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και έκανε την Κύπρο παράδειγμα προς μίμηση και θαυμασμό τρεις ηπείρους. Η Επανάσταση όμως του 1821 ήρθε πολύ αργά για να επωληθεί της απήχησης του Διαφωτισμού και των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης και πολύ νωρίς για να εκμεταλλευθεί την προϊούσα αποσύνθεση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Επιπλέον, δεν φάνηκε να διαθέτει μια επαρκή κοινωνική βάση για το έργο που έθεσε στον εαυτό της. Ήδη, ο εμφύλιος πόλεμος του 1823-24, υπονομεύει την Επανάσταση αυτή, που δεν αποτυγχάνει μεν εντελώς, οδηγεί όμως στη δημιουργία ενός κράτους εν πολλοίς προτεκτοράτου των τριών μεγάλων Δυνάμεων και, ιδίως, της Μεγάλης Βρετανίας. Η εξάρτηση της Ελλάδας από ξένες δυνάμεις θα συμβάλει αργότερα αποφασιστικά (αν και δεν είναι ο μόνος παράγοντας) στην καταστροφή του 1922.

Αν η Επανάσταση του 1821 ήταν μια αστραπή στη νύχτα της Ιεράς Συμμαχίας, που είχε τότε καλύψει την Ευρώπη, η αντίσταση που προέβαλε ο ελληνικός λαός στον Χίτλερ και τον Μουσολίνι ήταν η πιο σημαντική, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της χώρας, που προβλήθηκε στο Τρίτο Ράιχ. Λίγοι λαοί, οι Ρώσοι, οι Σοβιετικοί, οι Άγγλοι, οι Πολωνοί, μπορούν να καυχηθούν για τέτοιο πατριωτισμό. Η εξάρτηση όμως της ηγεσίας της αντίστασης από το Κρεμλίνο και ο θάρα ταξικός, «αντεθνικός» ρόλος του αστικού πολιτικού κόσμου, που έβλεπε με εγωισμό το εαυτό του όχι ως ηγεσία της Ελλάδας αλλά ως προέκταση των αγγλικών συμφερόντων, οδήγησε σε έναν καταστροφικό εμφύλιο πόλεμο και στη μετατροπή της Ελλάδας σε προτεκτοράτο, της Βρετανίας αρχικά, των Η.Π.Α. μετά το 1947. Η ηγεσία αυτού του αμερικανικού προτεκτοράτου ήταν που πρόδωσε, και η οποία μπορούσε να γίνει αλλιώς, με τις συνθήκες του Λονδίνου και της Ζυρίχης, το 1960, τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα των Ελλήνων της Κύπρου και δεν τους επέτρεψε να ασκήσουν το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση, που αναγνωρίστηκε σε άλλους λαούς και τόσους λαούς των αποικιών. Αυτό το αμερικανικό προτεκτοράτο.

στην τελική και πιο υποτελή μορφή του, αυτή της χούντας του Ιωαννίδη, συμμετείχε, από κοινού με την Τουρκία, στην «δίπρακτη» επιχείρηση καταστροφής της Κυπριακής Δημοκρατίας και δολοφονίας του προέδρου της που οργάνωσε ο υπουργός Εξωτερικών των Η.Π.Α. Χένρι Κίσσινγκερ και η CIA το 1974. Χρειάστηκε να περιμένουμε το 2000-2004, για να δούμε την ελλαδική πολιτική ηγεσία να «καθοδηγεί» πάλι την ελληνοκυπριακή ηγεσία και πάλι στον δρόμο της υποταγής, αποκαλύπτοντας τον «κρυφό», «εσωτερικό», αλλά τόσο υπαρκτό μηχανισμό εξάρτησης του ελληνικού χώρου που παραμένει και σήμερα ενεργός. Θέτοντας σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια του ελληνικού λαού σε Κύπρο και σε Ελλάδα. Η απόλυτα εύλογη και θεμιτή επιθυμία των Ελληνοκυπρίων να ενωθεί το νησί τους με την Ελλάδα (τόσο εύλογη και θεμιτή, όσο και η ανάγκη των Τουρκοκυπρίων να τύχουν κάθε προστασίας) ματαιώθηκε και στη θέση της δημιουργήθηκε ένα ανεξάρτητο κράτος εξ αρχής υποθηκευμένο στην εσωτερική λειτουργία του με τα υπέρογκα βέτο και διεθνώς με το σύστημα εγγυήσεων και επέμβασης, που χρησιμοποίησε η Τουρκία το 1974.

Το κυπριακό πρόβλημα είναι προπάντων ένα πρόβλημα αυτοδιάθεσης, ένα πρόβλημα αντιαποικιακό στην ουσία του, στο οποίο ήρθε να προστεθεί στη συνέχεια, με την συνδρομή του αποικιοκράτη, μια εμφύλια σύγκρουση, μια εθνοτική σύγκρουση και μια εισβολή τρίτης δύναμης. Είναι επίσης μια ακόμη εκδήλωση του προβλήματος εξάρτησης / ανεξαρτησίας του ελληνικού χώρου, που υποθήκευσε την ιστορική του ανάπτυξη, τον καταδίκασε συχνά σε αυταρχικά καθεστώτα και εμπόδισε την κρατική, εθνική ολοκλήρωση του ελληνικού λαού. Φυσικά οι Έλληνες είμαστε ικανοί για εθνικισμό, για σωβινισμό και για εγκλήματα όπως και όλοι, ανεξαιρέτως, οι λαοί και τα κράτη του κόσμου, περιλαμβανομένων των «φτωχών Τουρκοκυπρίων», που αξίζουν μεν τη συμπαράστασή μας και εξεγείρονται εναντίον του τουρκικού στρατιωτικού καθεστώτος, δεν αξίζουν όμως καθόλου την «αγιοποίηση», όταν δέχονται να παίξουν τον ρόλο της εφεδρικής αστυνομίας των αποικιοκρατών ή της «στρατηγικής μειονότητας» - προσχήματος μιας εισβολής, που διεκδικεί προνόμια χάρη στην ισχύ του τουρκικού στρατού και όχι στο εύλογο των δικαιωμάτων της.

Όσοι επικαλούνται τα πραγματικά ή υποθετικά εγκλήματα κατά των Τουρκοκυπρίων, το κάνουν κυρίως για να δικαιολογήσουν την παραίτησή τους από την υπεράσπιση του δικαιώματος των Ελληνοκυπρίων να αυτοκυβερνώνται. Η υποδούλωση όμως των Ελληνοκυπρίων, της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατοίκων του νησιού, στην Αγγλία, την Αμερική και την Τουρκία είναι επίσης έγκλημα, διαρκές και πολύ βαρύτερο από αυτά που επικαλούνται για να τη δικαιολογήσουν. Ο μεγάλος Τούρκος ποιητής και κομμουνιστής, ο Ναζίμ Χικμέτ, συνιστούσε το 1955 στους συμπατριώτες του να μη δοκιμάσουν να σταματήσουν τον αγώνα των Κυπρίων για τη λευτεριά τους γιατί η Κύπρος είναι, όπως έλεγε, ένα ελληνικό νησί!

Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει πολὺς διεθνισμός σε όλη την ψευτοπροσέγγιση Ε.Κ. και Τ.Κ., από την οποία απουσιάζει παντελώς η ειλικρίνεια, ο

ρχει κυρίως κυνισμός και προσπάθεια ωραιοποίησης. Όπως είναι, επίσης, για άματα η προσπάθεια κατασκευής εκ του μη όντος μιας κυπριακής εθνικής υτότητας. Η Βρετανία έκανε στον ελληνικό χώρο αυτό που έκανε παντού αλύ με τις αποικίες: θεσμοθέτησε στις ρυθμίσεις που κληροδότησε την αρχή του ιαίρει και βασίλευε». Όπως έκοψε ένα «φιλέτο» της Αραβίας και το ονόμασε υβείτ, όπως οι Γάλλοι έκαναν το ίδιο με τον Λίβανο, έτσι ακρωτηρίασε και ο ελληνικό χώρο, δίνοντας με το ένα χέρι μια τυπική ανεξαρτησία στην Κύπρο ι υπονομεύοντάς την παντοιοτρόπως με το άλλο. Ακόμη και στις μέρες μας, κ βασικό θινκ τανκ των ατλαντιστών, το Ιντερνάσιοναλ Κράισις Γκρουπ, ζηει να διακόψει η Αθήνα κάθε λειτουργία ενιαίου αμυντικού δόγματος. Αφού τάφεραν να αποτρέψουν την ελληνική εθνική ολοκλήρωση στη δεκαετία του 50 και του 1960, οι Αγγλοαμερικανοί και οι Τούρκοι θέλουν αφενός να στεσουν την Κυπριακή Δημοκρατία από την αλληλεγγύη (της στρατιωτικής αλληλεγγύης περιλαμβανομένης) της Ελλάδας και να «απαλλάξουν» την Ελλάδα ό το Κυπριακό. Δεν θέλουν την Ελλάδα να συνδράμει την Κύπρο, θέλουν ως την Ελλάδα πιέζουσα την Κυπριακή Δημοκρατία να αυτοδιαλυθεί και θα λουν αύριο την Κύπρο ως μοχλό διαρκούς πίεσης και ομηρίας της Ελλάδας.

Γι' αυτό και θα ήταν απολύτως γελοία, αν δεν ήταν ιδιοτελής και εθνικά κίνδυνη, η διαχεόμενη από το ελλαδικό κατεστημένο άποψη ότι πρέπει, ειπους, να «απαλλαγούμε» από το Κυπριακό. Με τέτοιες αντιλήψεις η Ελλάδα γγήθηκε στην αποστασία και στη δικτατορία, παρ' ολίγον να οδηγηθεί σε γεό πόλεμο με την Τουρκία και πληρώνει σήμερα τον μισό προϋπολογισμό της όπλα. Ελλάδα και Κύπρος είναι αμοιβαίως εξαρτημένες κατά τρόπο αναπόικτο – είναι καλύτερα να αναγνωρίσουν αμφότερες αυτή τη βαθιά στρατηγική ιγματικότητα, από το να προσπαθούν να την αποφύγουν, συσσωρεύοντας καιτροφές.

Η πολύ σύντομη αυτή ιστορική νύξη δεν γίνεται για να ξαναγράψουμε εκ ο υστέρων την ιστορία, αλλά για δύο άλλους λόγους. Πρώτον, για να δείξουότι στον ελληνικό χώρο (Ελλάδα και Κύπρο) λειτουργούν πάντα ισχυροί μηισμοί εξάρτησης από τις Η.Π.Α. και τη Βρετανία, που αντιστρατεύονται το ώς νοούμενο εθνικό συμφέρον του ελληνικού λαού και των δύο κρατών που ός αναγνωρίζει ως δικά του. Δεύτερον, για να υπογραμμίσουμε ότι η στραική του «καλού παιδιού», που συνήθως χαρακτηρίζει την ελλαδική και κυκή πολιτική ηγεσία, οδηγεί σε εθνικές τραγωδίες. Τρίτο, ότι η λογική, που διατυπώνεται ποτέ ανοιχτά, υφέρπει όμως με σαφήνεια σε πολλές πολιτικές κτηγικές, να δώσουμε την Κύπρο στους Αγγλοαμερικανούς για να βγάλουν η μέση την Τουρκία δεν ισχύει. Θα πάρουν ό,τι τους δώσουμε, δεν θα βγάν όμως την Τουρκία από την Κύπρο (άλλωστε οι ίδιοι την έβαλαν!)

Ο γράφων δεν είναι εναντίον των συμβιβασμών. Αντιλαμβάνεται ότι δεν είπος προς το συμφέρον μας να τα βάλουμε με τις ισχυρότερες δυνάμεις του πλαη, ότι δεν θέλουμε πιθανώς να καταβάλλουμε πάντα το τίμημα που απαιτεί μαχητικότερη υπεράσπιση των εθνικών μας δικαιωμάτων, ότι χρειάζονται

στην πολιτική, όπως και στη ζωή, συμβιβασμοί. Επιπλέον, μια μικρή Κύπρος και μια Ελλάδα-μπάχαλο, κατάφεραν να μετατρέψουν πρακτικά τις θεμιτές εθνικές τους διεκδικήσεις σε μοχλό πίεσης εις βάρος τους, με το πολιτικό προσωπικό να εξαντλείται συχνά στην προσπάθεια να κοροϊδέψει τους πολίτες ως προς την ουσία των ρυθμίσεων που διαπραγματεύεται. Ένας ισορροπημένος συμβιβασμός μπορεί να είναι σώφρων επιλογή. Αλλά το παν είναι να μπορούμε να ξεχωρίσουμε ποιοι συμβιβασμοί είναι αποδεκτοί, στα πλαίσια μιας Α ή Β κατάστασης, και ποιοι είναι απαράδεκτοι. Γιατί μερικές φορές το τίμημα του συμβιβασμού μπορεί επίσης να είναι πολύ μεγαλύτερο από το τίμημα της αντίστασης. Αλλά και γιατί η αξιοπρέπεια δεν είναι μόνο ηθική ιδιότητα, είναι και προϋπόθεση εθνικής και κοινωνικής επιβίωσης.

Το δυσάρεστο είναι ότι πολλές φορές ο συμβιβασμός έχει γίνει στον ελληνικό χώρο «ιδεολογία», με την κατά Μαρξ έννοια του όρου – κυρίως γιατί η άρχουσα τάξη Ελλάδας και Κύπρου επιχειρεί έτσι να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα. Μιλάμε π.χ. για «λύση του Κυπριακού» χωρίς να προσδιορίζουμε το περιεχόμενο αυτού του όρου, με τον οποίο άνετα συμφωνεί η Άγκυρα και οι πάντες (το σχέδιο Ανάν «έλυσε» το Κυπριακό καταλύοντας το κυπριακό κράτος). Μιλάμε για «διζωνική-δικοινοτική ομοσπονδία», ως να είναι το απαύγασμα της παγκόσμιας πολιτικο-νομικής εξέλιξης, δεν απαντάμε όμως στο ερώτημα των ερωτημάτων: ποιος θα κάνει κουμάντο στη διζωνική-δικοινοτική ή όποια άλλη ομοσπονδία, ποιος θα έχει το νόμιμο δικαίωμα να παίρνει αποφάσεις και τα μέσα να τις εφαρμόζει. Καταλήγουμε έτσι αντί να συζητάμε τακτικές και στρατηγικές, να ανταλλάσσουμε ιδεολογικές κατηγορίες, με την κυρίαρχη άποψη να παραμένει, αν και τραυματισμένη μετά το 2004, το «ανήκομεν εις την Δύσιν και ας κοιτάξουμε να τα βρούμε στα εθνικά έστω και με κάποιο σκόντο» («ειρήνη ή πόλεμος;» συνόψισε το τρομοκρατικό του δίλημμα ο Κώστας Σημίτης), και από την άλλη μια «αμιγής» εθνική άποψη, που θέλει μεν να αγωνιστεί υπέρ των εθνικών συμφερόντων, δεν αποδέχεται όμως καμία έννοια τακτικής ή συμβιβασμού (εν αμύνη τελούσα).

Η έννοια της εξάρτησης – ανεξαρτησίας του ελληνικού χώρου, στην οποία αποδώσαμε τόση σημασία προηγουμένως, δεν είναι ένα απλό φαινόμενο, δεν πρέπει να γίνει κατανοητή μόνο ως «πολιτικοί πουλημένοι στους ξένους». Συμβαίνει και αυτό και συχνά μάλιστα, αλλά θα ήταν απλοποίηση και χυδαιοποίηση του προβλήματος να το ανάγουμε αποκλειστικά εκεί. Ποικίλα οικονομικά συμφέροντα, νοοτροπίες, παραδόσεις, λειτουργούν εδώ.

Η ιστορική εμπειρία μπορεί να είναι καλός σύμβουλος, μόνο όμως όταν γίνει κατάλληλη επεξεργασία της. Αλλιώς είναι το ιδανικό μέσο για την παραπλάνηση ενός λαού, αφού τον οδηγεί στη χρήση όμοιων εργαλείων σε διαφορετικές καταστάσεις και άρα στην ήττα! Για πολλούς αιώνες, όσοι ένιωθαν Έλληνες ή χριστιανοί, απλός λαός ή «ελίτ», έπρεπε να λειτουργούν στα πλαίσια της Οθωμανικής ή άλλων αυτοκρατοριών. Έβγαλαν το συμπέρασμα, εν μέρει τουλάχιστον ορθό, στις συνθήκες της εποχής, ότι πρέπει «να φιλάς το χέρι που δεν μπο-

ίς να δαγκώσεις». Μερικοί μάλιστα δεξιοί της «υποτέλειας» ή και «μαρξί-ντες αντιεθνικιστές» θέλουν να το γενικεύσουν, υποστηρίζοντας αφενός ότι κώς έγιναν οι εθνικές επαναστάσεις που διέλυσαν την Οθωμανική Αυτοκρα-ρία, ότι τα έθνη είναι παντελώς αυθαίρετες «κατασκευές» οικονομικών συμ-ρόντων, ή ότι σήμερα τείνουν προς εξαφάνιση οι εθνικές διαμάχες και το εθνι-ζήτημα δεν υφίσταται. Πρόκειται για γελοίες, αν όχι υστερόβουλες απόψεις ι δεν θα χρονοτριβήσουμε ανασκευάζοντάς τις. Το εθνικό ζήτημα και τα έθνη εδείχθησαν οι ισχυρότερες κοινωνικές δομές στον εικοστό αιώνα και αρκεί να οίξει κανείς το δελτίο ειδήσεων στην τηλεόραση για να δει αν οι εθνικές δια-χες είναι ξεπερασμένες. Το ζήτημα δεν είναι να τσουβαλιάζουμε εθνικισμούς ταπιεστών και καταπιεσμένων στο ίδιο τσουβάλι, ονομάζοντας διεθνισμό την οταγή των δεύτερων στους πρώτους, αλλά να αντιμετωπίσουμε δημοκρατικά πρόβλημα, αφού βέβαια πρώτα το αναγνωρίσουμε. Τα ηθικοπλαστικά κηρύγ-τα όχι μόνο δεν βοηθάνε στην επίλυση των υπαρκτών ελληνοτουρκικών δια-ρών, αλλά την εμποδίζουν, γιατί κρύβουν την πραγματικότητα και τους λό-υς της διένεξης, δηλαδή το πρόβλημα που λένε ότι θέλουν να λύσουν και να τιμετωπίσουν.

Επειδή έχουμε ζήσει αιώνες σε καθεστώς υποτέλειας, χωρίς να ολοκληρώ-με ποτέ τη δημοκρατική μας επανάσταση, κι επειδή φάγαμε και τις «σφα-ρες» του 1922, του 1955 και του 1974, η ιδεολογία της υποτέλειας παραμέ-βαθιά ριζωμένη στην κοινωνική συνείδηση, πολύ περισσότερο στη συνείδηση ; ελίτ, ο ραγιαίς είναι μέσα στην ψυχολογία μας. Αυτό προκαλεί δύο αντίθετες ίσεις. Την κυρίαρχη, που ζητάει διαρκώς συμβιβασμούς, καταλήγοντας να πραγματεύεται την ίδια την κρατική κυριαρχία και ξεχνώντας ότι τις μεγα-ερες καταστροφές τις πάθαμε όταν είμαστε περισσότερο υποτελείς στους ξέ-ις, όχι όταν τους αντιστεκόμαστε. Και μια πιο περιθωριακή, που αρνείται να το πραγματικό πρόβλημα του συσχετισμού δυνάμεων, της τακτικής και της ατηγικής, εν ονόματι μιας «αμιγούς» εθνικής τοποθέτησης (επειδή τα τελευ-α χρόνια τα μέσα είναι στα χέρια των φορέων της πρώτης άποψης, η δεύτερη ουσιάζεται ως γραφική ή περιθωριακή). Κατά βάθος, η υποτέλεια ανταγω-εται με την εξεγερσιακή διάθεση στο ίδιο το DNA του Έλληνα, αδυνατώντας ήθως να συντεθεί σε μια ισορροπημένη στάση, που να ανταποκρίνεται στις γκες της εποχής.

Η υποτέλεια ήταν ίσως μια σώφρων επιλογή στην Ελλάδα πριν το 1821, ν Κύπρο πριν το 1931. Μετά, δεν ήταν δυνατή ως στάση. Από τη στιγμή που κτήσαμε τα θεσμικά χαρακτηριστικά των ανεξάρτητων κρατών, δεν μπορού-να τα υπερασπιστούμε με τις μεθόδους των υποτελών στον σουλτάνο ή στη ίλισσα της Αγγλίας. Όσο «προσαρμοσμένη» κι αν είναι η πολιτική μας στους ούσιους και ισχυρούς», αυτοί δεν θέλουν κάτι λιγότερο από την κρατική μας σταση και μας το είπαν οι ίδιοι επανειλημμένως². Γιατί αν είσαι κάπως ανε-

Είναι παραλογισμός μια ανεξάρτητη Ελλάδα, έλεγε ο Βρετανός πρέσβης στην Αθήνα το

ξάρτητο και δημοκρατικό κράτος, μπορεί σήμερα να είσαι φιλοαμερικανικό κο-
 αύριο να τους φύγεις. Αν όμως παραιτηθείς από την κρατική και διεθνή υπόστα-
 σή σου τότε δένεσαι για πάντα στο άρμα τους. (Θα μπορούσαν ενδεχομένως να
 μην το τραβήξουν ως εκεί, αλλά η «ευκαμψία» των ιθυνόντων μας τους ανοίγει
 την όρεξη). Κι επειδή ο τουρκικός στρατός είναι μετά το 1974 στην Κύπρο, θί-
 είμαστε εντελώς ανόητοι για να μη συνειδητοποιήσουμε ότι, χωρίς στεγανοποίη-
 ση της Κύπρου από την Τουρκία, η τελευταία (υπό δημογραφική πίεση τελούσα
 θα ακολουθήσει υποχρεωτικά μια πολιτική συνέχισης και έντασης του εποικι-
 σμού, θα είναι σχεδόν υποχρεωμένη από τη δυναμική του γεωπολιτικού αντα-
 γωνισμού να το κάνει, που θα αλλάξει τη δημογραφική σύσταση του νησιού
 μόνο σίγουρο μέσο για τον έλεγχό του. Αν δε, τελικά, η Τουρκία ενταχθεί στη
 Ε.Ε., η πολιτική αυτή θα ενταθεί ακόμα περισσότερο. (Το 1974, η Τουρκία δε
 κατέλαβε ολόκληρη την Κύπρο, κυρίως γιατί ήξερε ότι δεν θα είχε τι να κάνει
 την ελληνική πλειοψηφία του νησιού. Όπως είπε ο Ναπολέων, με τις λόγχε
 κάνεις τα πάντα, εκτός από το να καθίσεις πάνω τους. Τόσο οι «εθνικόφρονες»
 όμως, όσο και οι «ενδοτικοί» παρ' ημίν, δεν μπορούν να αναλύσουν σωστά τη
 τουρκική πολιτική, γιατί δεν μπορούν να μπουν στη θέση υποκειμένου με αυτο-
 πεποίθηση. Είτε τρομάζουν και πανικοβάλλονται, είτε αρνούνται τον κίνδυνο).

Η νοοτροπία του «καλού παιδιού» κερδίζει μόνο την περιφρόνηση των κυρί-
 αρχων, που δεν ενδιαφέρονται μόνο για τα χαμόγελα των πολιτικών, αλλά θέ-
 λουν να πάρουν πίσω και τις «κολοβές» έστω θεσμικές κατακτήσεις των υποτε-
 λών. Απόγονοι ραγιαδών, πιστεύουμε ασυνείδητα ότι δεν μπορούμε να κάνουμε
 τίποτα εναντίον ηγεμόνων – δεν δίνουμε μεγάλη σημασία σε θεσμούς, συμφωνί-
 ες κ.λπ. – πλην των περιπτώσεων που εξεχειρόμαστε. Εμμένουμε στο δίκαιο
 όχι για να το διεκδικήσουμε, αλλά για να εκλιπαρήσουμε τρίτους να το εφαρμό-
 σουν μόνοι τους υπέρ μας. Επειδή οι τρίτοι, με τους οποίους συναλλασσόμαστε
 δεν βλέπουν τον κόσμο με τα δικά μας μάτια, δεν θα ικανοποιηθούν ποτέ απ-
 τα γλοιώδη χαμόγελα της υποτέλειας – ζητούν και τους θεσμούς, ζητούν τη
 υπογραφή μας για την αιώνια υποταγή μας. Γιατί ξέρουν ότι όσο δεν την έχου-
 πάρει, δεν μπορούν να νομιμοποιήσουν και να διαιωνίσουν την υποταγή. Πρέπε-
 λοιπόν να μάθουμε τεχνικές επιβίωσης που ταιριάζουν στην παρούσα κατάσταση
 εγκαταλείποντας μεθόδους που ίσως ήταν αποτελεσματικές το 1700.

Μερικοί θεωρούν ότι κακώς εξερράγη η κυπριακή επανάσταση του 1955-59
 Είναι προφανώς ανόητο συμπέρασμα, γιατί οι επαναστάσεις δεν ρωτάνε ούτε
 τους ιστορικούς, ούτε τους φιλοσόφους, πότε και πώς θα ξεσπάσουν, και γιατί
 χωρίς αυτές θα ζούσαμε ακόμα στα σπήλαια. Αλλά κι αν το υιοθετήσουμε αυ-
 το συμπέρασμα, για τις ανάγκες του συλλογισμού μας, πάλι δεν μπορούμε να
 γυρίσουμε την ιστορία πίσω από το 1955 ή το 1974. Δεν μπορούμε να «ξα-

1841. Σε μερικά εδάφη της Κοινοπολιτείας δεν θα αποδοθεί ποτέ ανεξαρτησία, έλεγε ο Βρε-
 τανός υπουργός Αποικιών, παραμονές της έκρηξης του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα τη
 Ε Ο Κ Α Η Βρετανική πολιτική διακρίνεται για αξιοσημείωτη συνέπεια επί δύο αιώνες.

παίζουμε» το 1960 γιατί έχουν αλλάξει οι συνθήκες. Θα είχε μεγάλο νόημα εξαντλήσουν οι Έλληνες κάθε προσπάθεια ενσωμάτωσης των Τουρκοκυπρίων στην Κυπριακή Δημοκρατία, αυτό όμως είχε, αν είχε, νόημα, κυρίως μέχρι το '74. Μπορούν να το κάνουν και σήμερα, γιατί όχι, αυτό όμως που προέχει στις μερινές, πολύ αλλαγμένες συνθήκες, μετά το 1974, είναι να διατηρήσουν την ατική τους κυριαρχία τουλάχιστον εκεί που μένουν! Δεν μπορεί το δευτερεύον, λύση του Κυπριακού, να υπερβαίνει την ανάγκη του πρωτεύοντος, την ασφάλεια και επιβίωση των Ελληνοκυπρίων, που δεν μπορεί να εξασφαλιστεί, σήμερα και όχι το 1700, παρά μόνο με την ανεμπόδιστη άσκηση της κρατικής κυριαρχίας τους, τουλάχιστον εκεί που ζουν. Αλλά το σχέδιο Ανάν καταργούσε το κυπριακό κράτος, υπήγαγε τους Κυπρίους στην εξουσία τριών ξένων δικαστών και τριών ξένων στρατών. Ορισμένοι απατεώνες επιχειρηματολόγησαν υπέρ του σχεδίου Ανάν το 2004 και υπέρ μιας λύσης «όπως-όπως» σήμερα, λέγοντας ότι να κάνουμε, χάσαμε τον πόλεμο, πρέπει να αναγνωρίσουμε τα τετελεσμένα. Αλλά τα τετελεσμένα είναι η ντε φάκτο κατοχή της Βόρειας Κύπρου, μη αναγνωριζόμενη από τη διεθνή κοινότητα. Αναγνώριση των τετελεσμένων θα μπορέσει να σημαίνει αναγνώριση του ψευδοκράτους έναντι εδαφών και περιοριών στη δική του κυριαρχία, όχι να τεθούν οι Έλληνες και η δική τους «ζώνη» υπό την κυριαρχία Αγγλοαμερικανών και Τούρκων. Αυτό είναι ολοκλήρωση της κατάληψης της Κύπρου!

Το 1972-74, οι δυνάμεις που ήθελαν να διαλύσουν το κυπριακό κράτος χρησιμοποίησαν τον ελληνικό και τουρκικό εθνικισμό, τις βόμβες και τις δολοφονίες. Σήμερα χρησιμοποιούν τον (ψευτο)διεθνισμό (της Αυτοκρατορίας) και την «αποικιοκρατική» ιδεολογία. Πριν το 1974, θα μπορούσαμε ίσως να συζητήσουμε την άποψη ότι οι Τουρκοκύπριοι ήταν απειλούμενη μειονότητα. Μετά το '74, είναι η δημογραφικώς μεν ασθενέστερη, στρατιωτικώς δε ισχυρότερη μειονότητα-πρόσχημα που χρησιμοποιείται για την καταπίεση της πλειοψηφίας. Η αιτία για τη φτώχεια και τα μύρια όσα προβλήματα τους, μάλλον υπεύθυνη είναι η γκενταίικη κυριαρχία και η ηγεσία τους και όχι οι διωγμοί των Ελληνοκύπριων. Αν χρησιμοποιήσουμε λάθος την εμπειρία του 1960-74 θα καταπολεμάμε τον ελληνικό εθνικισμό νομίζοντας ότι επανενώνουμε την Κύπρο, αντί να κινητοποιούμε τον εθνικισμό της μεγάλης πλειοψηφίας των Κυπρίων για να αντισταθούμε στον ιμπεριαλισμό των Αγγλοαμερικανών και τον επεκτατισμό της Τουρκίας. Αυτό είναι η ίδια η αιτία ενός δεύτερου παράδειγμα λάθους χρήσης της ιστορικής εμπειρίας, μέσω του ιστορικού υστερόβουλου και καθοδηγούμενου από τις αποικιακές δυνάμεις μετασχηματισμού της σε «ιδεολογία». Όπως έλεγε ο Λένιν, αλλά ξέχασαν πολλοί οπαδοί ότι απαιτείται κάθε φορά συγκεκριμένη ανάλυση συγκεκριμένης κατάστασης. Αυτό ακριβώς έκανε, υπό την ηγεσία του Γκορμπατσώφ, το Κ.Κ.Σ.Ε., αυτοκτονήσε δηλαδή. Θεώρησε ότι ο «εχθρός» ήταν οι «αντιδραστικοί» στις τάξεις και ο φίλος, το πρότυπο, Δύση. Έτσι και σήμερα, το υπό την ηγεσία του ιστορικού Α.Κ.Ε.Λ. νομίζει ότι εχθρός είναι ο ελληνικός εθνικισμός και φίλος ο ιστορικός εθνικισμός των Αγγλοαμερικανών παράγων, που θα μας βοηθήσει να λύσουμε το Κυπριακό. Το αποτέλεσμα-

σμα μιας τέτοιας πολιτικής ολοκληρούμενης, θα είναι το ίδιο και στην περίπτωση, η αυτοδιάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και η αυτοκαταστροφή το Α.Κ.Ε.Λ., που, αν συμβεί, θα ολοκληρώσει εις βάρος του ελληνικού λαού το κύκλο γεωπολιτικών μεταβολών στην Ευρώπη που εγκαινίασε η πτώση του τείχους του Βερολίνου).

Κράτος και ιδιοκτησία

Στην εποχή μας και στις κοινωνίες μας η έννοια της ιδιοκτησίας είναι δεδομένη. Κάθε αντικείμενο, ακόμα και ιδέες ή καλλιτεχνικά δημιουργήματα έχουν ιδιοκτήτη. Μπορούμε φιλοσοφικά να συζητήσουμε για την αξία του θεσμού της ατομικής ιδιοκτησίας (που δεν ήταν πάντα και παντού τόσο εδραιωμένος όσο νομίζουμε σήμερα), αλλά δεν είναι του παρόντος. Γεγονός είναι, ότι συνιστά ένα σύστημα θέσμισης των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων που πρακτικά λειτουργεί και τις ρυθμίζει. Αν βέβαια ένα άτομο το παρακάνει προσβάλλοντας το δίκαιο, θα διακινδυνεύσει ένα έγκλημα εναντίον του, αν μια τάξη το παρακάνει θα διακινδυνεύσει μια εξέγερση, γενικά όμως το σύστημα λειτουργεί σε συνθήκες τουλάχιστο σχετικής ευημερίας και οικονομικής σταθερότητας. Κάθε αντικείμενο έχει ιδιοκτήτη, ακόμα και στα πλαίσια μιας οικογένειας, κι αυτή η κατάσταση έχει ορισμένα πλεονεκτήματα. Ένας φρόνιμος πατέρας μοιράζει σαφώς την κληρονομιά στα παιδιά του – ακόμα κι αν έχουν κάκιστες σχέσεις μεταξύ τους, δεν σκοτώνονται γιατί δεν υπάρχει αντικείμενο διαμάχης. Αν όμως δώσετε σε δύο καλούς φίλους μια περιουσία να τη μοιράσουν, πιθανώς θα του κάνετε εχθρούς.

Αυτή είναι η ανθρώπινη κατάσταση, ίσως είναι προϊστορική και βάρβαρη στην πραγματικότητα, μπορεί να αντικατασταθεί σε εκατό ή χίλια χρόνια απέναντι αληθινά «πολιτισμένο πολιτισμό», αυτή όμως είναι. Στο επίπεδο της διεθνούς ζωής, του συνταγματικού και του διεθνούς δικαίου, των διεθνών σχέσεων το αντίστοιχο της ιδιοκτησίας είναι η κρατική κυριαρχία, το νόμιμο, διεθνώς αναγνωρισμένο δικαίωμα δηλαδή ενός λαού να κάνει αυτός κουμάντο στον τόπο του, να παίρνει τις αποφάσεις που τον αφορούν. Αν ορίζεται σαφώς ο έχων το νόμιμο δικαίωμα, τότε δυσκολεύονται οι διενέξεις των εχθρών. Αν δεν ορίζεται σαφώς, τότε και φιλικές δυνάμεις μπαίνουν στον πειρασμό της διένεξης.

Γι' αυτό και τα κράτη που σέβονται τον εαυτό τους θεωρούν αιτίες πολέμου την κρατική τους κυριαρχία, δεν την παζαρεύουν όπως έγινε με το σχέδιο Ανάν. Το κράτος άλλωστε, με όλες τις ανεπάρκειες και τα ελαττώματά του, είναι μόνη διεθνώς σταθερή και υπαρκτή δομή. Παραιτούμενος κάποιος από το κράτος του δεν θα βρεθεί σε μια παγκόσμια σοσιαλιστική ομοσπονδία ή σε κάποιο κόσμο όμορφο, αγγελικά πλασμένο, αλλά θα γίνει «κοινότης εις αναζήτησιν κηδεμόνα». Ούτε καν η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι κρατική οντότητα και δεν είναι τρόπος να υπερασπιστεί τα μέλη της. Η συμμετοχή στην Ε.Ε. μπορεί να ει

ι αυτού, δεν λύνει το πρόβλημα εθνικής ασφάλειας.

Στην πραγματικότητα, η πείρα όλης της ευρωπαϊκής ιστορίας μετά το 1945, η Κύπρος περιλαμβανομένης, καταδεικνύει ότι όλες οι πολεμικές συγκρούσεις ην ήπειρο σημειώθηκαν σε καταστάσεις αμφισβητούμενης, θολής, μπερδεμένης κυριαρχίας. Αυτό σημαίνει ότι μπερδεμένες καταστάσεις με ξένους δικαστές και τους στρατούς που έχουν δικαίωμα επέμβασης είναι συνταγή προς καταστροφή.

Λεφτά, ειρήνη και πόλεμος

Ακούμε τώρα ότι αν η Κύπρος γίνει Σιγκαπούρη, όλα αυτά τα περί κρατικής κυριαρχίας χάνουν τη σημασία τους. Μέγα λάθος. Τα λεφτά δεν αποτρέπουν τους πολέμους, τους προκαλούν. Η Κύπρος είναι σήμερα, δεν θα γίνει αύριο «Σιγκαπούρη» και είναι τέτοια γιατί είναι διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος και γιατί δεν υπάρχει καμία αμφιβολία σε κανένα για το ποιος κάνει κουμάντο βορβόρας ή νοτίως της πράσινης γραμμής, άρα δεν υπάρχει γεωπολιτική αβεβαιότητα για την επιχείρηση που θα εγκατασταθεί στο νησί. Η ευημερία του νησιού δεν οδηγεί στην ειρήνη, καθιστώντας περιττή την κρατική κυριαρχία, θα την καταστήσει περισσότερο αναγκαία, γιατί θα προσθέσει στη γεωπολιτική και την οικονομική επιβουλή.

Η ίδια η πείρα της Κύπρου επιβεβαιώνει του λόγου το αληθές. Ο Τούρκος οικητής της το 1821 Μεχμέτ Κιουτσούκ ζήτησε από τον σουλτάνο να προχωρήσει σε εκατοντάδες εκτελέσεις Ελλήνων, όχι τόσο γιατί το επέβαλε η επαναστατική τους δράση, όσο για να βρει την ευκαιρία να αρπάξει τις μεγάλες περυσίες τους (Διονύση Διονυσίου, *Η Άγνωστη Κύπρος του 1821, στο 1821. Οι λέατες όψεις, Ιστορικά Ελευθεροτυπίας, Αθήνα, σελ. 107*). Ενάμιση αιώνα γότερα, η Βηρυτός δεν είναι μακριά από την Κύπρο, για να την ξεχνάνε τόσο καλά οι Κύπριοι. Αξίζει να προσθέσουμε ότι ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ξέσπασε μια περίοδο «παγκοσμιοποίησης», ακόμα πιο προχωρημένης από τη σημερινή και οι εμπορικές ανταλλαγές Γαλλίας και Γερμανίας έφτασαν στο ιστορικό νίθ τους την ημέρα που ξέσπασε ο πόλεμος. Η άποψη ότι η δημοκρατία και το εύθερο εμπόριο εμποδίζουν τους πολέμους αμφισβητείται από όλη την ιστορική εμπειρία της ανθρωπότητας, από την αρχαία Αθήνα και τη Μήλο, μέχρι την Αμερική και το Ιράκ.

Ένας Κύπριος πολιτικός πρώτης γραμμής, της Αριστεράς, μου είπε μια μέρα αν δώσουμε 5.000 δολάρια σε κάθε έποικο, θα ξαναγυρίσει στην Τουρκία. Τέτοιες σκέψεις να θεωρούνται φυσικές σε ένα νησί με την ψυχοπαθολογική, «αρρωστημένη» σχέση της κυπριακής ελίτ με το χρήμα. Με τέτοιες ιδέες ως στα κεφάλια μας θα βρεθούμε κάποια μέρα όλοι μαζί στο λεκανοπέδιο της Αρμενίας. Ο Τούρκος έποικος δεν είναι ένας απλός «φουκαράς», έχει πίσω του ένα πολύ σοβαρό κράτος, όχι τους δικούς μας διεφθαρμένους καραγκιόζηδες και αχολήμαρχους! Είναι αλήθεια ότι οι Αγγλοαμερικανοί θα ήθελαν ένα νησί-

προτεκτοράτο και χρηματιστηριακό κέντρο υπό τον έλεγχό τους. Στα Βαλκάνια ευνόησαν την ανάδειξη σειράς μικροπροτεκτοράτων, κέντρων παντός οργανωμένου εγκλήματος και ανεξέλεγκτης δράσης ξένων μυστικών υπηρεσιών. Θ ήθελαν ίσως να κάνουν την Κύπρο μια τέτοια «Σιγκαπούρη». Και γιατί νομίζουν οι πανέξυπνοι «φωστήρες» μας, τύπου Βασιλείου, ότι θα αναθέσουν τη διοίκηση μιας τέτοιας Σιγκαπούρης στους αιρετούς εκπροσώπους της πλειοψηφίας των κατοίκων της; Το αντίθετο θα συμβεί. Θα ευνοήσουν τη μεταβολή επί τ «πολυεθνικότερο» της δημογραφικής σύστασης του πληθυσμού, για να απαλλαγούν από την ενοχλητική «λεπτομέρεια» ότι οι κάτοικοι της Κύπρου είναι κατά 80% Έλληνες κι όσο μένουν Έλληνες, όλο και κάτι «θα ζητάνε» από το δικαίωμά τους να διαφεντεύουν την πατρίδα τους, το δικαίωμα σε πλήρη, απεριόριστη κρατική υπόσταση.

Το πεδίο «επιτρεπτών» λύσεων του Κυπριακού

Αν μπούμε, με ένα νέο σχέδιο «λύσης» του Κυπριακού, σε καταστάσει «θολής», «ασαφούς», κρατικής κυριαρχίας στην Κύπρο, αυτό θα δημιουργήσει όχι συνθήκες ειρηνικής επίλυσης, αλλά εθνοτικής διαμάχης τύπου Βοσνίας ή Κοσόβου, με ό,τι συνεπάγεται στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η ευημερία της Λευκωσίας θα αυξησει, δεν θα μειώσει τον πειρασμό τρίτων να εκμεταλλευθούν τ «θολούρα» ως προς την κρατική κυριαρχία για της «βάλουν χέρι». Αυτό ακριβώς προσδιορίζει και το εύρος των δυνατών, επιτρεπτών «λύσεων» του Κυπριακού. Αν παίξουμε εκτός αυτού του πλαισίου, θα έχουμε βάλει σε μεγαλύτερη προτεραιότητα την (θεωρητική και προπαγανδιστική εν πολλοίς) «λύση του Κυπριακού» και την «άρση της διχοτόμησης» από την ασφάλεια των Ελληνοκυπρίων, για να απαλλαγούμε από την κατηγορία ότι δεν θέλουμε λύση του Κυπριακού. Το πιθανότερο αποτέλεσμα μιας τέτοιας ρύθμισης θα είναι μια τραγωδία χειρότερη από αυτή που είχαμε το 1963 και το 1974, ως αποτέλεσμα, και τότε μιας κακής συμφωνίας.

Ο πρόεδρος Χριστόφιας τάχθηκε, σε μια συνέντευξη στη αρχή της θητείας του, εναντίον της παρουσίας ξένων δικαστών και αξιωματούχων στο μέλλον κυπριακό κράτος. Ήταν μια πολύ θετική εξέλιξη, γιατί η παρουσία ή απουσία ξένων μπορεί να κάνει τη διαφορά κράτους και προτεκτοράτου. Και το προτεκτοράτο, με τη μορφή που το επαναφέρει ένα σχέδιο Ανάν ή Μπανάν, δεν είναι μόνο αναξιοπρεπής, είναι και καταστροφική λύση. (Η απουσία ξένων είναι η εσωτερική προϋπόθεση κράτους, η απουσία επεμβατικών δικαιωμάτων και ξένων στρατών, η πλήρης κατάργησή τους είναι η εξωτερική). Δυστυχώς όμως ο κ Χριστόφιας δεν έμεινε πιστός στην υπόσχεσή του. Οι προτάσεις του που διέρρευσαν, αφήνουν ξένο δικαστή να εμπλέκεται στις κυπριακές υποθέσεις. Απλώς, ρόλος του περιορίζεται στη δικαστική εξουσία και όχι στη νομοθετική ή εκτελεστική.

Επιπλέον, ο Δ. Χριστόφιας προσπάθησε να καταργήσει ορισμένους από τους ηχανισμούς του σχεδίου Ανάν, όπως οι τρεις ξένοι δικαστές ως τελική νομοθετική ή εκτελεστική εξουσία, χωρίς όμως να θέσει σε αμφισβήτηση τις αιτίες που τους παράγουν, εν προκειμένω την «αρχή» της «πολιτικής ισότητας», που ερμηνεύεται ως κατάργηση της «αρχής της πλειοψηφίας» και της αρχής «ένανθρωπος, μία ψήφος», δηλαδή της δημοκρατίας. Οι τρεις δικαστές είχαν παρουσιαστεί για να μπορεί να κυβερνάται το νησί, δεδομένης της απόλυτης ισότητας πλειοψηφίας και μειοψηφίας. Επιχειρώντας να καταργήσει τους δικαστές, αλλά μην αποκαθιστώντας τα δικαιώματα της πλειοψηφίας, ο πρόεδρος της Κύπρου προτείνει τώρα να ασκείται εκ περιτροπής η εκτελεστική εξουσία – πότε Άγγλος και πότε Τούρκος. Φαντάζεται κανείς τι θα γινόταν αν ήταν Τούρκος ο πρόεδρος το 1963 ή το 1974: θα έπαιρνε το κράτος με τη διεθνή του αναγνώριση που θα έφευγε. Το Α.Κ.Ε.Λ. έχει προφανώς και την απαράδεκτη ιστορικά και πολιτικά ιδέα ότι θα κυβερνάει αιωνίως το νησί μαζί με την τουρκοκυπριακή Αριστερά. Αν κρίνουμε από τις πράξεις της τελευταίας, δεν μπορούμε να είμαστε καθόλου βέβαιοι ότι θα προτιμούν πάντα την αριστερή από την εθνική τους ταυτότητα και τον σύνδεσμο με την Τουρκία, όπως συνήθως έκαναν μέχρι τώρα. Επιπλέον, αν αύριο οι Κύπριοι βαρεθούν τις συνεργαζόμενες Αριστερές τους, θα υποστηρίξουν τις Δεξιές τους. Που μπορεί να συνεργαστούν, όπως και το παρελθόν, διαλύοντας το κράτος.

Κράτος σημαίνει νόμισμα και στρατός. Η κυπριακή Κεντρική Τράπεζα θα οικείται εκ περιτροπής. Κοινός στρατός δεν θα υπάρχει, θα υπάρχουν όμως δύο αστυνομίες, που στην πραγματικότητα θα είναι παραστρατιωτικές δυνάμεις δύο κρατών σε συσκευασία ενός. Γι' αυτό η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να αναθεωρήσει τη θέση της περί αποστρατιωτικοποίησης, που είναι άλλωστε κίβδηλη, αφού δεν προβλέπεται η αποχώρηση των βρετανικών στρατευμάτων. Γιατί άλλωστε αποστρατιωτικοποιημένη Κύπρος; Εξωτερικά, η Δημοκρατία δεν πειλεί κανέναν με τον στρατό της. Εσωτερικά, αν θέλουμε κοινό κράτος με τους Τουρκοκύπριους, αν μπορούμε να δημιουργήσουμε βάσεις κοινού κράτους, είτε μπορούμε και πρέπει να δημιουργήσουμε και κοινό στρατό. Αν δεν μπορούμε ή δεν θέλουμε, τότε δεν μπορούμε ή δεν θέλουμε κοινό κράτος. Ποιος θα προστατεύει τα εξωτερικά σύνορα της Κυπριακής Δημοκρατίας; Ο στρατός είναι μάλλον και κατεξοχήν εργαλείο συγκρότησης συνείδησης κράτους. Αυτοί που λένε ότι πιστεύουν τόσο πολύ στην κυπριακή ταυτότητα, την ταυτότητα δηλαδή του γεννημένου στην Κύπρο πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί οι Κύπριοι δεν αποτελούν εθνότητα, γιατί θέλουν αποστρατιωτικοποιημένη Κύπρος; Γιατί Κύπρος δηλαδή στο έλεος των βρετανικών στρατιωτικών δυνάμεων, γιατί λένε τον όρο αποστρατιωτικοποίηση έχουμε καταλήξει να εννοούμε την οικειοθελή εμπόληση από τους Κυπρίους του δικαιώματος της αυτοάμυνας. Ακόμη και το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Μάλτα διαθέτουν στρατιωτικές δυνάμεις. Γιατί δεν πρέπει να διατηρεί η Κύπρος, χώρα που έχει υποστεί εισβολή και βρίσκεται σε τόσο στρατηγικό σημείο; Γιατί πρέπει οι Κύπριοι να είναι εσαεί πολίτες δεύτερης κατηγορίας

σε κράτος ειδικών αναγκών; Τι σημαίνει «αποστρατιωτικοποίηση» αν παραμεινουν τα βρετανικά στρατεύματα; Γιατί κάθε φορά που ξύνουμε την «κυπριακότητα», βρίσκουμε πάντα τη «βρετανικότητα» πίσω της;

Η διαδικασία των διακοινοτικών συνομιλιών άρχισε με μεγάλες προκαταβλητικές ελληνικές παραχωρήσεις, με διορισμό σε υπεύθυνες θέσεις των αρχιτεκτονικών και πρωταγωνιστών του σχεδίου Ανάν, χωρίς σαφές πλαίσιο αναζήτησης λύσης. Γιατί ο κ. Χριστόφιας αναγνώρισε αμέσως μετά την εκλογή του τις συθήκες Ζυρίχης-Λονδίνου, υπογράφοντας το μνημόνιο με τον Γκόρντον Μπράουθύτη της Κύπρου, στον οποίο τρέχει κάθε τόσο και γιατί αποδέχθηκε την έννοια των «συνιστώντων κρατών» στο κοινό ανακοινωθέν με τον Ταλάτ της 23.12.2008; Ο κ. Ταλάτ που, όπως όλοι οι Τούρκοι αξιωματούχοι, δεν έχει έλλειμμα σοβαρότητας, το ξεκαθαρίζει σε κάθε περίπτωση. Θέλει το 50% της Κύπρου και την Τουρκία στην Κύπρο. Θέλει παραμονή όλων των εποίκων. Εμείς τι συζητάμε ακριβώς μαζί του; Για ποιο λόγο δεχόμαστε και μάλιστα προτού καλά-καλά αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις την παραμονή εποίκων; Πώς θα διαφοροποιήσουμε τους Τουρκοκύπριους από τους εποίκους και την Τουρκία, όταν δεχόμαστε εμείς εξ αρχής την παρουσία τους, νομιμοποιώντας ένα από τα πιο κραυγαλέα εγκλήματα πολέμου της Τουρκίας στην Κύπρο; Εδώ δεν πρόκειται καν για υπερβολικές, απαράδεκτες τουρκοκυπριακές απαιτήσεις που γίνονται λόγω κάποιας «ανασφάλειας», προϊόντος μιας δικής μας «κακής συμπεριφοράς» στο παρελθόν (λες και εμείς δεν έχουμε υποστεί, εις την νιοστήν μάλιστα, τη «κακή συμπεριφορά» της άλλης πλευράς). Εδώ πρόκειται για θρασείες απαιτήσεις, στηριγμένες στις λόγχες και στον «τσαμπουκά» (μην ασκείς κριτική στη Τουρκία, γιατί θα θυμώσει, είπε δημόσια ο κ. Ταλάτ στον κ. Χριστόφια).

Αυτού του είδους η διαπραγματευτική τακτική τείνει να αποθρασύνει τη τουρκοκυπριακή και τουρκική ηγεσία, αποτρέποντας και όχι προκαλώντας διαφοροποίηση Τουρκοκυπρίων και Τουρκίας. (Το μαρτυρεί, άλλωστε, η εκλογική επιτυχία του κ. Έρογλου μετά από αυτές τις παραχωρήσεις). Τέτοια διαφοροποίηση μπορεί να προκληθεί από τη σταθερότητα και τη σαφήνεια, όχι από τη ευελιξία. Βεβαίως, πρέπει οι Τουρκοκύπριοι να νιώσουν ότι δεν έχουν τίποτα να φοβηθούν και πολλά να κερδίσουν από τη συμμετοχή τους σε ένα κυπριακό σχέδιο. Αλλά η συμμετοχή τους σε ένα κυπριακό σχέδιο συνεπάγεται το κόψιμο του ομφάλιου λώρου με την Τουρκία – δεν μπορεί να τα έχουν όλα ταυτόχρονα. Ούτε μια μειοψηφία εν τέλει και οι απαιτήσεις της μπορούν να ανατρέψουν το δικαίωμα της ελληνικής συντριπτικής πλειοψηφίας να ασκεί εξουσία, να κάνουν κουμάντο, στα κεντρικά θέματα του μελλοντικού κράτους. Ούτε μπορούν Έλληνες να μην εκδηλώνουν τον εθνισμό και όχι εθνικισμό τους, γιατί θα παρηξηθούν οι Τούρκοι. Χρειάζεται να βρεθεί μια δύσκολη, σύνθετη ισορροπία ανάμεσα στην απαραίτητη καλλιέργεια του εθνισμού, της εθνικής ταυτότητας του ισχυρότερου όπλου ενός λαού που απειλείται και στην απαραίτητη καταπιεσμένη λέμψη ενός εθνικισμού, που δεν μας βγήκε ποτέ σε καλό. Δυστυχώς, συχνά οι πολιτικοί και οι δημόσιοι παράγοντες δυσκολεύονται πολύ, λόγω και της σύνθε-

ης φύσης του προβλήματος, να βρουν έναν δρόμο ανάμεσα στα δύο άκρα.

Δεν μπορεί όμως να βρεθεί αξιοπρεπής και ασφαλής λύση του Κυπριακού, σες παραχωρήσεις κι αν κάνουμε, εφόσον δεν πειστεί η Τουρκία, χωρίς αυτό να ημαίνει ότι, αν πειστεί, θα ενδώσει. Η Αθήνα έχασε τη σημαντικότερη ευκαιρία του της δόθηκε μετά το 1974 στο Κυπριακό, μην απαιτώντας από την Άγκυρα την αποχώρηση του στρατού της από την Κύπρο, το 1999 και το 2004, όταν δωσε το πράσινο φως στην ενταξιακή πορεία της Τουρκίας. Η Λευκωσία έχασε δύο ευκαιρίες. Το 2005 όταν ο πρωθυπουργός της Γαλλίας δήλωσε ότι είναι διανόητη η έναρξη διαπραγματεύσεων ένταξης με μια Τουρκία που δεν αναγνωρίζει ένα μέλος της Ε.Ε. (ενώ η Μέρκελ, με επιστολή της, χαρακτήριζε παράδεκτη την κατοχή της Κύπρου). Το 2006, όταν υπό την πίεση της κυβέρνησης της Αθήνας, η Λευκωσία συγκατατέθηκε να σταματήσει τα «μικρά βέτο» και να δεχθεί επανάκριση της Τουρκίας το 2009. Προσδιόρισε έτσι μόνη της την περίοδο μέχρι τότε ως περίοδο πιέσεων για την επαναφορά μιας παραλλαγής του σχεδίου Ανάν. Και τέλος, το 2008, όταν αποδέχθηκε την επανέναρξη συνομιλιών για το Κυπριακό.

Η Ελλάδα συγκατατέθηκε στην τουρκική ένταξη γιατί έτσι ήθελαν οι Ηνωμένες Πολιτείες, παρά τον προφανή κίνδυνο να καταστρέψει η ίδια το στρατηγικό όφελος από τη συμμετοχή της στην Ε.Ε. Όχι μόνο δεν αντάλλαξε το «ναι» σε αξιοπρεπή λύση του Κυπριακού, άρση της απειλής στο Αιγαίο, διακοπή του ανταγωνισμού εξοπλισμών κ.λπ., αλλά βρισκόμαστε τώρα στο σημείο η τουρκική ενταξιακή πορεία να καθίσταται μοχλός πίεσης στην Κύπρο και την Ελλάδα, ε τους πολιτικούς μας να καλούνται να εξωραΐσουν την απώλεια της κυριαρχίας των κρατών μας, βαφτίζοντάς την «λύση του Κυπριακού» ή «ελληνοτουρκική συμφιλίωση», βαφτίζοντας «πολυεθνικότητα» την υποτέλεια, «διεθνισμό» την υποταγή στην Αυτοκρατορία. Στην πραγματικότητα, μια τέτοια πολιτική εν οδηγεί στην ειρήνη και δεν προετοιμάζει συμβιβασμό, διαμορφώνει τους μελλοντικών συγκρούσεων ή, στην «καλύτερη» περίπτωση, επιδεινώνει τον συσχετισμό δυνάμεων μεταξύ του ελληνικού και του τουρκικού χώρου. Ο ανταγωνισμός των δύο χώρων είναι μια πολύ δυσάρεστη και επικίνδυνη κατάσταση, δεν αντιμετωπίζεται όμως, επιδεινώνεται το πρόβλημα και καθίσταται δύνατη η λύση του με τις διαρκείς υποχωρήσεις.

Παραμένει ακατανόητο γιατί η Κυπριακή Δημοκρατία και η Ελλάδα δεν κάμνουν και δεν στηρίζουν μια διεθνή πρόταση για αποχώρηση του τουρκικού στρατού κατοχής από την Κύπρο, με ανάπτυξη στα κατεχόμενα μιας ευρωπαϊκής δυναμης ασφάλειας, και με δέσμευση της Δημοκρατίας να μην επεκτείνει στον ορρά την κυριαρχία της, έως ότου λυθεί το Κυπριακό. Πώς είναι δυνατόν να τύχουν κάτι Ελλάδα και Κύπρος συμπεριφερόμενες ως διεθνείς επαίτες; Σήμερα, διεθνώς, ούτε η κυπριακή, ούτε η ελληνική διπλωματία κάνουν το παρακρό για να ενημερώσουν τη διεθνή κοινή γνώμη για την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, το 1974, ή για τους λόγους που οι Ελληνοκύπριοι απέρριψαν το έδιο Ανάν. Τι μπορεί να κερδίσει μια διπλωματία που φιλοδοξεί να μαζέψει

όσα φίχουλα, αν μείνουν, από τα τραπέζια διεθνών διαβουλεύσεων, όσα είναι διατεθειμένες να της αφήσουν Λονδίνο, Ουάσινγκτον και Άγκυρα;

Σε ό,τι αφορά την ίδια την (αγγλικής βέβαια εμπνεύσεως, όπως και όλα στην Κυπριακό) διαδικασία των διακοινοτικών δεν επιτρέπει, όπως είναι δομημένη στην κοινωνία του νησιού να γίνει υποκείμενο, να αποφασίσει τι θέλει και για το θέλει, να «μιλήσει». Βρισκόμαστε στο οξύμωρο σημείο να συζητούνται, κρυπτά και παραβύστω, ακόμα και τα «ζητήματα καθημερινότητας»! Είναι άλλωστε ήδη σαφές ότι ο Δημήτρης Χριστόφιας και το Α.Κ.Ε.Λ. έχουν υπερβουσιαστικά τα όρια της νομιμότητας, διαπραγματευόμενοι επί θέσεων που διεγκρίνει ο κυπριακός λαός, ούτε και τα συγκυβερνώντα κόμματα, χάρη στην ψήφο των οποίων εξελέγη στον δεύτερο γύρο ο σημερινός πρόεδρος και τις οποίες δεν γνωρίζουμε καν στις λεπτομέρειές τους!!! Από την άποψη αυτή, ο κ. Τσολάτ φέρεται πιο δημοκρατικά, ενημερώνοντας τους «βουλευτές» του λεπτομερώς για τις συνομιλίες.

Όταν οι Ελληνοκύπριοι λένε ότι θέλουν λύση του Κυπριακού, εννοούν ό,τι θέλουν να παύσουν να βρίσκονται σε ειδικό καθεστώς, σε μια Κύπρο με Κυπριακό. Ενστικτωδώς, και ορθά, διαισθάνονται ότι τελούν υπό απειλή με το Κυπριακό άλυτο. Ο κίνδυνος είναι ο φόβος που δημιουργεί η απειλή να τους οδηγήσει να πάνε εκεί που φοβούνται, για να απαλλαγούν από το φόβο τους, με ένα μηχανισμό πασίγνωστο στους ψυχολόγους. Ο κίνδυνος είναι επίσης να νομίσουν ότι, επειδή έχουν συνηθίσει τον κίνδυνο, δεν υπάρχει. Αν δεχθούν, με οποιοδήποτε προϋποθέσεις, συνθήκες, ανταλλάγματα ή υποσχέσεις την κατάλυση του κράτους τους, θα διακινδυνεύσουν την καταστροφή τους.

Δεν θέλησα στο σημείο αυτό να εστιάσω στις διάφορες λύσεις του Κυπριακού και στα συγκριτικά υπέρ ή κατά τους για δύο λόγους. Πρώτο, είναι υπόθεση των ιδίων των Κυπρίων να αχθούν στο σημείο εκείνο που θα τους επιτρέψει να διατυπώσουν τις πραγματικές τους επιθυμίες και να συζητήσουν μεταξύ τους. Όσο δεν το κάνουν, δεν μπορούν να υπερβούν την κατάσταση του αντικειμένου και όχι υποκειμένου της ιστορίας τους ή, στην καλύτερη περίπτωση, ενός μονομυώς αμυνόμενου υποκειμένου. Έχω την αίσθηση ότι είμαστε ακόμα πολύ μακριά από αυτό το σημείο. Κανονικά, των συνομιλιών επίλυσης, θα έπρεπε να προηγηθεί μια ανοιχτή και ειλικρινής συζήτηση στην κυπριακή κοινωνία για το τι θέλει, ενδεχομένως μια προ-συντακτική συνέλευση ή και προ-δημοψηφίσματα. Δεν εκπονούνται συντάγματα σε μυστικές διαβουλεύσεις διπλωματών υπό την καθοδήγηση Άγγλων και Αμερικανών απεσταλμένων. Δεύτερο και κυριότερο, είναι αδύνατη η εξεύρεση οποιασδήποτε αξιοπρεπούς και ασφαλούς λύσης του Κυπριακού με την παρούσα απροθυμία των πολιτικών ηγεσιών σε Ελλάδα και Κύπρο να χρησιμοποιήσουν τα πολιτικο-διπλωματικά όπλα που διαθέτουν για να πιεστούν την Τουρκία. Τρίτο, γιατί η απειλή κατάλυσης της Δημοκρατίας είναι τόσο μεγάλη και τόσο διαρκής που αναγκαστικά συγκεντρώνει κανείς εκεί την προσοχή του. Ίσως στο μέλλον μου δοθεί η ευκαιρία να κάνω μια ανάλυση των δυνατών λύσεων ή «μη λύσεων» του Κυπριακού. Προς το παρόν όμως μοιάζουμε

«...όχι έχουμε πάλι εγκλωβιστεί σε μια διαδικασία που κινδυνεύει να οδηγήσει σε μονόδρομους» τύπου Ανάν, μονόδρομους που καταλήγουν στην αυτοκτονία των Ελλήνων της Κύπρου. Ελπίζω να έχω άδικο. Ελπίζω, επίσης, από την εμπειρία του σχεδίου Ανάν και του δημοψηφίσματος να μην έχουν αντλήσει μαθήματα όσον αφορά οι εχθροί της Κύπρου. Εμείς πάντως, δεν πρόκειται να απαλλαγούμε από την εχθρότητά τους βαφτίζοντάς τους φίλους μας.

Όπως τώρα εξελίσσονται τα πράγματα, η Άγκυρα θα περάσει αβρόχοις ποσί την αξιολόγηση του Δεκεμβρίου, με μια παράταση ή άλλη φόρμουλα. Μετά, η Άγκυρα θα πιεστεί αφόρητα, να συγκατατεθεί στην αυτοδιάλυση του κυπριακού κράτους. Επειδή το διακύβευμα αφορά εν τέλει ένα μείζονα στρατηγικό στόχο των Η.Π.Α. (τουρκική ένταξη και διακοπή σχέσεων με Ρωσία) και επειδή το διακύβευμα αυτό συνδέεται με τη σύγκρουση για τον έλεγχο της Ευρώπης από τις Η.Π.Α., μέσω και της διεύρυνσης, που είναι η υπ. Αρ. 1 επιδίωξη διεθνώς των Η.Π.Α., πρέπει να περιμένει κανείς την Ουάσινγκτον και το Λονδίνο να ξαντλήσουν την επιρροή τους για να «λύσουν» το Κυπριακό, μετερχόμενοι παλιό δυνατού μέσου και επιχειρώντας να εξουδετερώσουν, με κάθε μέσο, κάθε αντίσταση στον πολιτικό, επιχειρηματικό, εκδοτικό και διανοούμενο κόσμο της Κύπρου και της Ελλάδας.

Ενθαρρυντικό πρέπει να θεωρηθεί το γεγονός ότι, εδώ και αρκετούς μήνες, η κοινή γνώμη της Κύπρου δείχνει να απορρίπτει βασικά στοιχεία του «επερχόμενου» σχεδίου, όπως την εκ περιτροπής προεδρία. Ακόμη όμως κι αν μειώνει, όμως να εξαφανίζει την πιθανότητα να εγκριθεί τελικά ένα τέτοιο σχέδιο σε ένα δημοψήφισμα υπό συνθήκες εγκλωβισμού και εκβιασμού, οι Έλληνες της Κύπρου θα καταβάλουν σοβαρότατο πολιτικο-διπλωματικό τίμημα, όσο εξακολουθούν να αποδέχονται ή να προτείνουν, νομιμοποιώντας τις, απαράδεκτες προτάσεις που συνιστούν κατ' ουσίαν κατάλυση του συντεταγμένου, δημοκρατικού, κράτους της Κύπρου.

